

S A D R Ž A J

PREDGOVOR.....	13
UVOD	15

OSNOVNE KARAKTERISTIKE POSEBNOG DELA

KRIVIČNOG PRAVA

POJAM POSEBNOG DELA KRIVIČNOG PRAVA	15
PREDMET POSEBNOG DELA KRIVIČNOG PRAVA.....	17
STRUKTURA POSEBNOG DELA KRIVIČNOG PRAVA	18
SISTEMATIKA POSEBNOG DELA KRIVIČNOG PRAVA.....	20

GLAVA PRVA

KRIVIČNA DELA PROTIV ŽIVOTA I TELA.....23

OPŠTE KARAKTERISTIKE	23
1. Ubistvo	25
2. Teško ubistvo	27
3. Ubistvo na mah	34
4. Ubistvo deteta pri porođaju	36
5. Nehatno lišenje života	37
6. Protivpavni prekid trudnoće	37
7. Telesna povreda	39
8. Teška telesna povreda	41
9. Učestvovanje u tuči	44
10. Izlaganje opasnosti	46
11. Napuštanje nemoćnog lica	47
12. Nepružanje pomoći	48

GLAVA DRUGA

KRIVIČNA DELA PROTIV SLOBODA I PRAVA GRAĐANA

OPŠTE KARAKTERISTIKE	49
1. Prinuda	50
2. Otmica	52
3. Protivpravno lišenje slobode	54
4. Zlostavljanje, mučenje i drugo neljudsko i ponižavajuće postupanje	56
5. Ugrožavanje sigurnosti.....	58
6. Narušavanje nepovredivosti stana	59
7. Protivzakonito pretresanje	60
8. Povreda tajnosti pisma ili drugih pošiljki.....	61
9. Neovlašćeno otkrivanje profesionalne tajne.....	63
10. Neovlašćeno prislušivanje i tonsko snimanje.....	64
11. Neovlašćeno fotografisanje	65
12. Neovlašćeno korišćenje ličnih podataka	66
13. Povreda prava na podnošenje pravnog sredstva.....	68

14. Povreda slobode vere i vršenja verskih obreda	69
15. Povreda slobode izražavanja nacionalne pripadnosti	70

GLAVA TREĆA

KRIVIČNA DELA PROTIV POLNOG INTEGRITETA

OPŠTE KARAKTERISTIKE.....	71
1. Silovanje.....	73
2. Polna ucena	76
3. Obljuba nad nemoćnim licem.....	77
4. Obljuba zloupotrebom položaja	78

GLAVA ČETVRTA

KRIVIČNA DELA SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA I ISKORIŠĆAVANJA DETETA

OPŠTE KARAKTERISTIKE.....	81
1. Obljuba sa detetom mlađim od petnaest godina.....	83
2. Navođenje deteta na prisustvovanje polnim radnjama	85
3. Iskorišćavanje dece za pornografiju	86
4. Iskorišćavanje dece za pornografske predstave.....	87
5. Zadovoljenje polnih strasti pred detetom	88

GLAVA PETA

KRIVIČNA DELA PROTIV BRAKA I PORODICE

OPŠTE KARAKTERISTIKE.....	91
1. Dvobračnost	92
2. Omogućavanje zaključenje nedozvoljenog braka	94
3. Vanbračna zajednica sa detetom	94
4. Oduzimanje deteta.....	96
5. Promena porodičnog stanja	98
6. Zapuštanje i zlostavljanje deteta.....	99
7. Izbegavanje davanja izdržavanja.....	101
8. Rodoskrvnjenje.....	102

GLAVA ŠESTA

KRIVIČNA DELA PROTIV ZDRAVLJA LJUDI

OPŠTE KARAKTERISTIKE.....	105
1. Prenosenje zarazne bolesti.....	107
2. Nepostupanje po zdravstvenim propisima za vreme epidemije	108
3. Neprimenjivanje mera za zaštitu od zarazne bolesti	109
4. Nesavesno pružanje lekarske pomoći.....	110
5. Neukazivanje lekarske pomoći.....	113
6. Neovlašćeno pružanje medicinskih usluga.....	114
7. Nesavesno postupanje pri spravljanju i izdavanju lekova	115
8. Neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet otrova.....	116

9. Proizvodnja i stavljanje u promet škodljivih proizvoda	117
10. Zagađivanje vode za piće i životnih namirnica	118
11. Neovlašćena proizvodnja i promet opojnih droga.....	119
12. Omogućavanje uživanja opojnih droga	122

GLAVA SEDMA

KRIVIČNA DELA PROTIV PRAVA PO OSNOVU RADA

OPŠTE KARAKTERISTIKE	125
1. Povreda osnovnih prava radnika	127
2. Povreda prava pri zapošljavanju i za vreme nezaposlenosti	128
3. Povreda prava iz socijalnog osiguranja	129
4. Zloupotreba prava iz socijalnog osiguranja.....	130
5. Npreduzimanje mera zaštite na radu	131

GLAVA OSMA

KRIVIČNA DELA PROTIV IZBORNIH PRAVA

OPŠTE KARAKTERISTIKE	133
1. Povreda prava kandidovanja na izborima	134
2. Povreda biračkog prava	135
3. Zloupotreba biračkog prava	136
4. Podmićivanje pri izborima ili glasanju.....	137
5. Izborna prevara.....	138
6. Uništavanje izbornih isprava.....	139

GLAVA DEVETA

KRIVIČNA DELA PROTIV IMOVINE

OPŠTE KARAKTERISTIKE	141
1. Krađa	143
2. Teška krađa	147
3. Razbojništvo.....	150
4. Razbojnička krađa	152
5. Utaja	154
6. Prevara.....	156
7. Iznuda.....	158
8. Ucena.....	160
9. Prikrivanje.....	161
10. Protivzakonito useljenje	163
11. Protivpravno zauzimanje zemljišta	163
12. Oštećenje i oduzimanje tuđe stvari.....	164
13. Oštećenje tuđih prava	166
14. Paljevina.....	168
15. Iznošenje u inostranstvo predmeta koji su od posebnog kulturnog ili istorijskog značaja ili prirodnih retkosti	169

GLAVA DESETA

KRIVIČNA DELA PROTIV PRIVREDE I PLATNOG PROMETA

OPŠTE KARAKTERISTIKE.....	171
1. Nezakonito postupanje u privrednom poslovanju	173
2. Zloupotreba položaja odgovornog lica.....	175
3. Prouzrokovanje stečaja.....	177
4. Zloupotreba lažnog stečaja.....	178
5. Primanje mita u obavljanju privredne delatnosti.....	179
6. Davanje mita u obavljanju privredne delatnosti.....	180
7. Odavanje i neovlašćeno pribavljanje poslovne tajne.....	181
8. Neovlašćena upotreba tuđeg pronalaska	182
9. Pranje novca	183
10. Utaja poreza i doprinosa.....	186
11. Neuplaćivanje poreza po odbitku	188
12. Nedoželjena proizvodnja.....	189
13. Nedoželjena trgovina	190

GLAVA JEDANAESTA

KRIVIČNA DELA PROTIV USTAVNOG UREĐENJA I BEZBEDNOSTI REPUBLIKE SRPSKE

OPŠTE KARAKTERISTIKE.....	193
1. Napad na ustavno uređenje.....	196
2. Ugrožavanje teritorijalne celine	197
3. Dovodjenje Republike Srpske u položaj potčinjenosti ili zavisnosti.....	198
4. Ubistvo predstavnika najviših organa Republike Srpske	199
5. Otmica najviših predstavnika Republike Srpske.....	200
6. Oružana pobuna.....	201
7. Diverzija	202
8. Sabotaža	203
9. Špijunaža	204
10. Odavanje tajne Republike Srpske.....	207
11. Upućivanje i prebacivanje na teritoriju Republike Srpske oružanih grupa, oružja i municije.....	208
12. Pozivanje na nasilnu promenu ustavnog uređenja Republike Srpske ...	209
13. Pomoć učiniocu posle izvršenog krivičnog dela protiv ustavnog uređenja Republike Srpske	212
14. Stvaranje grupe ili organizovane kriminalne grupe za vršenje krivičnih dela protiv ustavnog uređenja Republike Srpske.....	213
15. Pripremanje krivičnih dela protiv ustavnog uređenja Republike Srpske	214

GLAVA DVANAESTA
KRIVIČNA DELA TERORIZMA

OPŠTE KARAKTERISTIKE	217
1. Terorizam	219
2. Finansiranje terorističkih aktivnosti	221
3. Stvaranje terorističkih grupa ili organizacija.....	223
4. Javno podsticanje na terorističke aktivnosti.....	225
5. Vrbovanje i obučavanje za vršenje terorističkih dela.....	226
6. Uzimanje talaca.....	228

GLAVA TRINAESTA

KRIVIČNA DELA PROTIV ORGANA REPUBLIKE SRPSKE

OPŠTE KARAKTERISTIKE	231
1. Sprečavanje službenog lica u vršenju službene radnje.....	232
2. Učestvovanje u grupi koja spreči službeno lice u vršenju službene radnje.....	234
3. Napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti	235
4. Neovlašćeno bavljenje određenim zanimanjem	236
5. Skidanje ili povreda službenog pečata ili znaka.....	236
6. Oduzimanje ili uništenje službenog pečata ili službenih spisa.....	237
7. Lažno predstavljanje	238
8. Samovlašće.....	239

GLAVA ČETRINAESTA

KRIVIČNA DELA PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI

OPŠTE KARAKTERISTIKE	241
1. Zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja	243
2. Pronevera.....	246
3. Prevara u službi	247
4. Posluga	248
5. Primanje mita	249
6. Davanje mita	251
7. Odavanje službene tajne.....	254
8. Protivzakonita naplata i isplata	256
9. Protivzakonito oslobođenje lica lišenog slobode	257
10. Iznuđivanje iskaza	257
11. Povreda ljudskog dostojanstva zloupotrebom službenog položaja ili ovlašćenja.....	259
12. Protivzakonito prisvajanje stvari prilikom vršenja pretresanja ili sprovođenja izvršenja	260

GLAVA PETNAESTA

KRIVIČNA DELA PROTIV PRAVOSUĐA

OPŠTE KARAKTERISTIKE.....	263
1. Neprijavlivanje pripremanja krivičnog dela.....	265
2. Neprijavlivanje krivičnog dela ili učinioca.....	266
3. Pomoć učiniocu posle izvršenog krivičnog dela.....	268
4. Lažno prijavljivanje krivičnog dela.....	270
5. Davanje lažnog iskaza.....	273
6. Sprečavanje dokazivanja.....	276
7. Povreda tajnosti postupka.....	277
8. Odavanje identiteta svedoka pod zaštitom.....	279
9. Povreda ugleda suda.....	280
10. Neizvršenje sudske odluke.....	280
11. Kršenje sudske odluke o zabrani vršenja dužnosti ili zanimanja.....	281
12. Pobuna lica lišenih slobode.....	282
13. Bekstvo lica lišenog slobode.....	283
14. Omogućavanje bekstva licu lišenom slobode.....	284
15. Povreda zakona od strane sudije ili javnog tužioca.....	285

GLAVA ŠESNAESTA

KRIVIČNA DELA PROTIV PRAVNOG SAOBRAĆAJA

OPŠTE KARAKTERISTIKE.....	287
1. Falsifikovanje isprave.....	290
2. Posebni slučajevi falsifikovanja isprava.....	293
3. Falsifikovanje ili uništavanje službene isprave.....	295
4. Izrada, nabavljanje, posedovanje, prodaja ili davanje na upotrebu sredstava za falsifikovanje isprava.....	299
5. Navođenje na overavanje neistinitog sadržaja.....	299
6. Izdavanje i upotreba neistinitog lekarskog ili veterinarskog uverenja.....	301
1. Nasilničko ponašanje.....	304
2. Dogovor za izvršenje krivičnog dela.....	306
3. Udruživanje radi vršenja krivičnih dela.....	307
4. Učestvovanje u grupi koja izvrši krivično delo.....	309
5. Kockanje.....	310

GLAVA OSAMNAESTA

KRIVIČNA DELA PROTIV ŽIVOTNE SREDINE

OPŠTE KARAKTERISTIKE.....	313
1. Zagađivanje životne sredine.....	316
2. Zagađivanje životne sredine otpadnim materijama.....	318
3. Ugrožavanje životne sredine bukom ili nejonizujućim zračenjem.....	319
4. Ugrožavanje životne sredine nepropisnim građenjem objekata i postrojenja.....	320

5. Oštećenje objekata i uređaja za zaštitu životne sredine	321
6. Uništenje ili oštećenje zaštićenih prirodnih vrednosti ili dobra	322
7. Nesavesno postupanje u prometu pesticida.....	323
8. Nesavesno pružanje veterinarske pomoći	324
9. Neovlašćeno obavljanje veterinarskih usluga	325
10. Uništenje zasada.....	326
11. Neizvršenje odluke o merama zaštite životne sredine.....	326
12. Unošenje opasnih materija u Republiku Srpsku.....	327
13. Pustošenje šuma	328
14. Izazivanje požara.....	329
15. Nezakonit lov	329
16. Nezakonit ribolov	331

GLAVA DEVETNAESTA

KRIVIČNA DELA PROTIV OPŠTE SIGURNOSTI LJUDI I IMOVINE

OPŠTE KARAKTERISTIKE	333
1. Izazivanje opšte opasnosti.....	335
2. Oštećenje zaštitnih uređaja na radu.....	339
3. Oštećenje ili uništenje javnih uređaja.....	341
4. Oštećenje brana i vodoprivrednih objekata.....	342
5. Npropisano prevoženje ili prenošenje opšteopasnih materija	343
6. Neotklanjanje opasnosti	344
7. Neučestvovanje u otklanjanju opšte opasnosti.....	345

GLAVA DVADESETA

KRIVIČNA DELA PROTIV BEZBEDNOSTI JAVNOG SAOBRAĆAJA

OPŠTE KARAKTERISTIKE	347
1. Ugrožavanje javnog saobraćaja.....	349
2. Ugrožavanje posebnih vidova saobraćaja	351
3. Ugrožavanje javnog saobraćaja opasnom radnjom ili sredstvom	352
4. Nepružanje pomoći licu povređenom u saobraćajnoj nesreći.....	355

GLAVA DVADESETPRVA

KRIVIČNA DELA PROTIV BEZBEDNOSTI KOMPJUTERSKIH PODATAKA

OPŠTE KARAKTERISTIKE	357
1. Oštećenje kompjuterskih podataka i programa	359
2. Kompjuterska sabotaza	361
3. Izrada i unošenje kompjuterskih virusa.....	362
4. Kompjuterska prevara	363
5. Neovlašćeni pristup zaštićenom kompjuteru, kompjuterskoj mreži, telekomunikacionoj mreži i elektronskoj obradi podataka	365
6. Sprečavanje i ograničavanje pristupa javnoj kompjuterskoj mreži.....	366
7. Neovlašćeno korišćenje kompjutera ili kompjuterske mreže.....	367

GLAVA DVADESETDRUGA

KRIVIČNA DELA PROTIV ČOVEČNOSTI I VREDNOSTI ZAŠTIĆENIH MEĐUNARODNIM PRAVOM

OPŠTE KARAKTERISTIKE.....	369
1. Genocid	371
2. Zločin protiv čovečnosti.....	374
3. Ratni zločin protiv civilnog stanovništva.....	376
4. Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika.....	379
5. Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika.....	381
6. Organizovanje grupe ljudi i podstrekavanje na izvršenje krivičnih dela genocida, zločina protiv čovečnosti i ratnih zločina	383
7. Protivpravno ubijanje i ranjavanje neprijatelja.....	384
8. Protivpravno oduzimanje stvari od ubijenih i ranjenih na ratištu.....	386
9. Povrede zakona ili običaja rata.....	386
10. Povreda parlamentara	387
11. Neopravdano odlaganje povratka ratnih zarobljenika.....	388
12. Uništavanje kulturnih, istorijskih i religijskih spomenika.....	389
13. Zloupotreba međunarodnih znakova	390
14. Ugrožavanje lica pod međunarodnopravnom zaštitom	390
15. Neovlašćeni promet hemikalijama	392
16. Piratstvo.....	393
17. Otmica vazduhoplova ili broda ili zauzimanje fiksnih platformi	395
18. Uništenje i uklanjanje znakova koji služe sigurnosti vazdušnog saobraćaja.....	396
19. Zloupotreba telekomunikacionih znakova	397
20. Neizvršavanje naredbi i presuda Međunarodnog krivičnog suda.....	397
LITERATURA	399